

UNITAT 1. EL JOC

Curs 2024-25

El Joc i la seva
Metodologia

UT1. El joc

1. Àmbits de feina
2. Concepte i característiques del joc
3. Classificació del joc
4. El dret a jugar
5. Teories explicatives del joc
6. El joc com a metodologia i al Currículum d'EI
7. Planificació dels jocs. Pautes per l'adaptació dels jocs
8. El joc com a recurs d'inclusió

https://www.playbuzz.com/anamlk10/al-finalitzar-els-meus-estudis-quipuc-fer?pb_event_articleId=cdbc0e2e-baf4-461b-b146-e57557c173d4&pb_event_type=page_action&pb_event_pageActionLabel=overview_page&pb_event_pageActionName=click&pb_event_pageActionType=view_item

Article:

<https://www.ifp.es/blog/salidas-profesionales-del-tecnico-superior-educacion-infantil>

1. Àmbits de feina

2. Concepte i característiques del joc

ACTIVITAT 1

Fes un mapa cronològic i visual del que recordis sobre com jugaves i a que jugaves durant la teva infància.

Després, per la tècnica de 1-2-4 dona una definició de:

1. Joc
2. Característiques pot tenir

2. Concepte de joc

- Bàsic x desenvolupament psicomotor, afectiu, social...
- Recurs didàctic amb alt valor educatiu. Primera infantesa.

“Acció o activitat voluntària, realitzada dins uns certs límits, fixats en el temps i en l’espai, que segueix una regla lliurement acceptada, però completament imperiosa, proveïda d’una finalitat en si mateixa acompanyada d’un sentiment de tensió i alegria i d’una consciència d’ésser quelcom diferent d’allò que és la vida corrent”.

Per Huizinga en el joc hi ha tres elements essencials:
Llibertat, Aïllament i Reglamentació

Johan Huizinga. *Homo ludens*, 1938

2. Concepte de joc

“El joc és una activitat generadora de plaer que no es realitza amb una finalitat exterior a ella, sinó per ella mateixa”

Rüssel (1958)

“El joc és una activitat en què es reconstrueixen, sense finalitats utilitàries directes, les relacions socials”

Elkonin (1980)

“Activitat recreativa natural d'incertesa sotmesa a un context sociocultural”.

V. Navarro (1993)

2. Concepte de joc

El joc és l'activitat fonamental de l'infant, que es dona de forma innata, lliure i plaent, en un espai i un temps determinats, i que afavoreixen el desenvolupament de les seves capacitats motores, cognitives, afectives i socials.

Definició MacMillan

L. VIGOTSKY:

“Joc com a motor del desenvolupament on l'infant crea zones de desenvolupament pròxim i on resol desitjos insatisfets mitjançant una situació fictícia”

Zona de desenvolupament real / pròxim / potencial

2. Concepte de joc

Podem observar que inclouen:

Activitat necessària
x humans i de gran
importància x
esfera social

Eina útil de
desenvolupament
intel·lectual, motor
o afectiu

Acció feta de gust,
sense obligacions i
sense cap objectiu
més que el gaudi

Activitat
desenvolupada en
temps i espai
adequat

...

2. Característiques del joc

És lliure i voluntari

Se centra en un espai i un temps concret

És autotèlic

(es juga pel plaer de jugar, per a la satisfacció de fer l'activitat sense esperar resultats finals)

És universal i innat

És una font de satisfacció

Implica activitat

Té un caràcter incert

Es desenvolupa en una realitat fictícia

Permet a l'infant afirmar-se

(ajuda a reafirmar la seva autoestima i personalitat)

Afavoreix la socialització

Potencia el desenvolupament integral

(afavoreix el desenvolupament motor, cognitiu, afectiu i social)

Compleix una funció compensadora de desigualtats, integradora i rehabilitadora

Mostra l'etapa evolutiva en què es troba l'infant

(permet identificar possibles dificultats per a una intervenció precoç)

La joguina no és indispensable per al joc

2. Característiques del joc

Activitat agradable + plaer i satisfacció	Lliure, espontani i voluntari sense pressions ni imposat	Finalitat en si mateix, plaer de jugar (no utilitarisme)	Implica activitat (física o cognitiva)
Realitat fictícia i superar límits realitat	Limitació espacial i temporal (casuística zones urbanes)	Activitat pròpia infància i innata	Reflecteix etapa evolutiva infant
Procés socialitzador	Funció compensadora desigualtats, integradora	No objectes imprescindibles	...

2. Característiques del joc

ACTIVITAT 2

Per grups posa cinc exemples de joc que compleixi 6 característiques de les dites abans.

FUNCIONS DEL JOC

PODEM CONSIDERAR QUE EL JOC...

"És un mitjà de socialització, expressió i comunicació"

01

L'infant supera el seu egocentrisme, estableix relacions amb els seus iguals i aprèn a acceptar punts de vista diferents al propi.

02

"Eina de coneixement"

Permet a l'infant conèixer-se a si mateix, als altres i establir vincles afectius.

"Eina de desenvolupament"

03

Desenvolupa les funcions psíquiques necessàries per als aprenentatges com la percepció sensorial, el llenguatge, la memòria, etc., així com les funcions físiques (córrer, saltar, equilibri i coordinació).

04

"Estimula la superació personal"

A partir de l'experimentació de l'èxit, que és la base de tota autoconfiança.

06

"Fomenta la creativitat"

És la base de tota activitat creativa, ja que promou la imaginació.

05

"Ajuda al comportament social"

Ajuda a interioritzar les normes i pautes de comportament social, ja que si els infants no respecten les normes de joc que ells mateixos es donen, se sancionen.

4. Teories del joc

Piaget

- Teoria desenvolupament infantil – canvis i progressos.
- 0-2 anys: estadi sensoriomotor.
- 2-6 anys: estadi preoperacional.
- 6-12 anys: estadi operacional concret.
- 12 o + anys: estadi operacional formal.

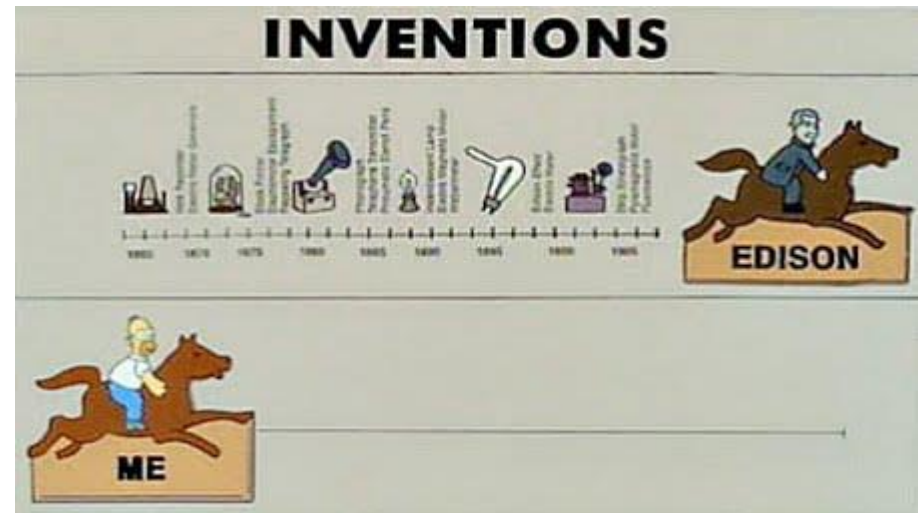
Vigotsky

- Valor socialitzador i transmissor de cultura.
- “És mitjançant l’activitat lúdica que els infants progressen en el desenvolupament”.
- Motor de desenvolupament ja que crea “zones de desenvolupament pròxim”. Real, potencial i pròxim.

Teoria de l’enculturació Sutton-Smith i J.M. Roberts

- Jocs estan relacionats amb els valors que cada cultura promou.
- Valors cultura són expressats a través dels jocs.
- Joc actua com a transmissors de valors.

4. Història del joc

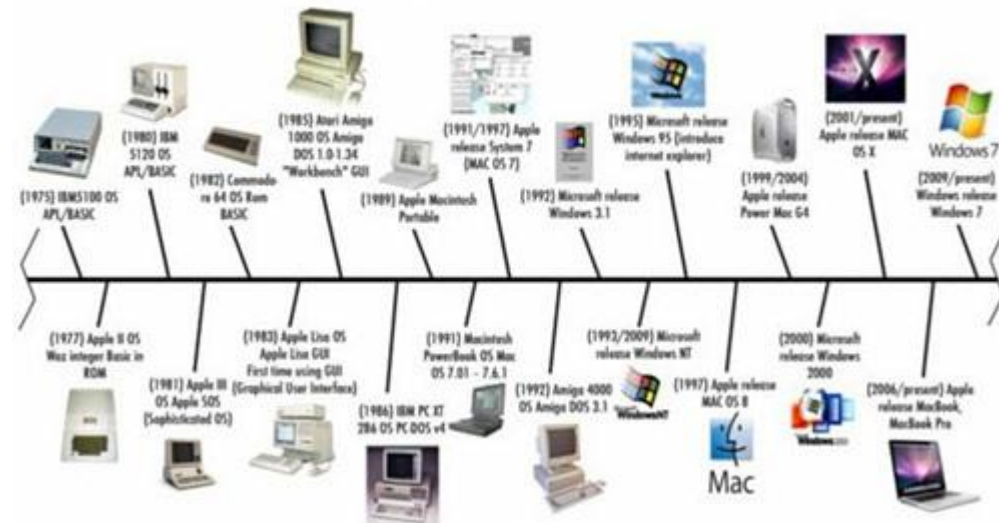
ACTIVITAT 3

Pensa i fes recerca de com ha evolucionat al llarg del temps (història) el joc. Destaca:

- Diferències i semblances.
- Materials i on es jugava.
- Quin tipus de joc predominava.

1. Escola Nova – precursors
 2. Decroly - Montessori
- Jocs oca i instructius
 - Baldufes

EVOLUCIÓN DE LAS COMPUTADORAS

3.

Classificació del Joc

01

SEGONS LA CAPACITAT QUE DESENVOLUPA

Psicomotor

- Sensorials i Perceptius
- Jocs Motors

- De rol o dramàtics
- D'autoestima

Afectiu

- Simbòlic
- Regles
- Cooperatius

Social

Cognitiu

- De manipulació i construcció
- Experimentació
- Atenció i memòria
- Lingüístics
- Imaginatius

3. Classificació del joc actual

02

ALTRES CLASSIFICACIONS

Intervenció de l'adult

- Lliure
- Dirigit
- Presenciat

- Interior
- Exterior

Espai físic

Material

- Amb Suport
- Sense Suport

Participants

- Individual
- Parella
- Grup

- Solitari
- Paral·lel
- Associatiu
- Cooperatiu
- Socialitzat

Dimensió social

4. El dret a jugar

JOC a diferents cultures

ACTIVITAT 3

Elaborau en grup un esquema visual sobre els diferents tipus de jocs amb 2 exemples de cada un.

Posteriorment, llegiu l'article "*Jugar, una necesidad y un derecho*" d'Inma Marín.

- Extreis les 10 idees principals de l'article.
- Què us ha semblat? Què us ha sorprès? Hi havia qualche cosa que no sabieu?

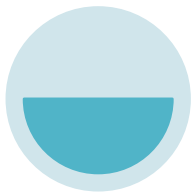
4. El dret a jugar

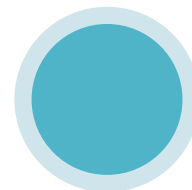
Declaració dels Drets dels Nins de 1959 → Article

El III Protocol de la Convenció sobre els Drets de l'Infant és un instrument que permetrà als infants denunciar qualsevol vulneració dels seus drets.

En l'article 31 de la Convenció s'estableix que:

Estats membres reconeixen dret de l'infant a descans i esplai, a joc i a activitats recreatives pròpies de l'edat

Estats membres han de respectar i promoure dret infant a participar plenament vida cultural i afavorir oportunitats en condicions d'igualtat

4. El dret a jugar

VÍDEOS

<https://youtu.be/lrYVW8h1bU>

<http://imagineelephants.com/es/o>

<https://youtu.be/-YIQNJPE6s>

6. El joc com a metodologia i al Currículum d'EI

Model lúdic com a mètode d'intervenció educativa a aula infantil.

Infants aprenen mentre juguen.

6. El joc com a metodologia i al Currículum d'EI

ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES

Atenció individualitzada.

El material.

L'ambient escolar.

Agrupament.

Organització d'espai i temps.

La comunicació amb la família i la seva implicació.

6. El joc com a metodologia i al Currículum d'EI

ACTIVITAT 6

Al BOE al “Real Decreto 95/2022, de 1 de febrero, por el que se establece la ordenación y las enseñanzas mínimas de la Educación Infantil.” Trobam a l'Article 7 els objectius de l'etapa d'educació infantil.

<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2022-1654>

Al Decret 30/2022, d'1 d'agost, pel qual s'estableix el currículum i l'avaluació de l'educació infantil a les Illes Balears.

<https://intranet.caib.es/sites/omloe/ca/infantil/>

ACTIVITAT 6

Fes una taula i indica:

- Objectius d'etapa relacionats amb el joc infantil.
- Disposicions Generals.
- Àrees i competències relacionades amb el joc per al primer cicle i per al segon d'educació infantil.
- Sabers bàsics associats a aquestes competències i àrees segons si són de primer o segon cicle d'educació infantil.

6. El joc com a metodologia i al Currículum d'EI

7. Planificació dels jocs. Pautes per l'adaptació dels jocs

CRITERIS A TENIR EN COMPTE PER A LA SELECCIÓ D'UN JOC

- Les característiques del grup.
- La finalitat i els objectius.
- Els recursos humans, materials, espacials i temporals.
- El context sociocultural.

7. Planificació dels jocs. Pautes per l'adaptació dels jocs.

ACTIVITAT 7

Com imagineu el joc de 0 a 3 anys? Quins jocs són més adients? Posa l'exemple d'un.

Fes una pluja d'idees i anota les més importants.

Com creus que es pot adaptar un joc infantil de 0-3 anys?

7. Adaptació dels jocs: pautes

Canviant o adaptant els materials de joc, però mantenint igual la resta d'elements.

Modificant o simplificant les normes del joc per tal que els infants més petits les puguin comprendre.

Modificant-ne els objectius.

Transformant el tipus de joc.

8. El joc com a recurs d'inclusió

INCLUSIÓ SOCIAL

Tendència a q persones en risc de pobresa o exclusió social tinguin = oportunitats de participar en vida social

INTEGRACIÓ

Acte d'unir, incorporar i/o entrellaçar parts xq formin part d'un tot

8. El joc com a recurs d'inclusió

QUINS TIPUS D'INCLUSIÓ CONÈIXES?

Inclusió educativa

Inclusió social

Per tant, tenim

Per diversitats funcionals motores i/o
psíquiques.

Per persones en risc d'exclusió.

8. El joc com a recurs d'inclusió

ACTIVITAT 8

Per grups, fes una recerca programes, plans o recursos d'inclusió per a diferents col·lectius. Explica'ls a classe.

Per exemple:

- Autisme:

http://www.autismo.org.es/sites/default/files/blog/adjuntos/yo_tambien_juego_teapuntas_optimizado.pdf

- Per a col·lectius en risc d'exclusió:

<https://uvadoc.uva.es/bitstream/10324/4020/1/TFG-G391.pdf>

Cerqueu:

- A quin col·lectiu va dirigit
- Metodologia i mitjans necessaris
- Explicació d'un exemple aplicat
- Viabilitat que trobeu del programa, pla o recurs.

Mateo, E. (2014). **El joc infantil i la seva metodologia**. Madrid: MacMillan. ISBN 9788415991878.

Pezzi, M. C., et al. (2011). **El juego infantil y su metodologia**. Madrid: McGraw-Hill. ISBN 9788448171513.

Romero, V., i Gómez, M. (2016). **El joc i la seva metodologia**. Barcelona: Altamar. ISBN 9788416415144 (castellà) - 9788416415151 (català).

Referències
Bibliogràfiques